

I. BAUDŽIAMOJI TEISĖ

ŪKININKAVIMO TVARKOS IR FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ KVALIFIKAVIMO PROBLEMAS

doc. dr. Armanas Abramavičius

Teisės fakultetas, Vilniaus universitetas, Universiteto 3, 2000 Vilnius
Telefonas 76 93 82

Spaudai pateikta 1998 m. rugpjūčio 5 d.

S a n t r a u k a

Straipsnyje nagrinėjamos kai kurios ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų kvalifikavimo problemos. Pirmiausia trumpai apžvelgiama įstatymų, reglamentuojančių baudžiamąją atsakomybę už tokio pobūdžio nusikaltimus, raida Lietuvoje bei dabar galiojančių įstatymų sukūrimo prielaidos. Toliau nagrinėjami konkretūs ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų kvalifikavimo klausimai: nusikaltimų atskyrimas nuo administracinių teisės pažeidimų, vertinamųjų požymių turinio atskleidimas, normų blanketiškumas ir pan.

Autoriaus nuomone, viena iš pagrindinių kvalifikavimo problemų yra ta, kad ne visos straipsnių dispozicijos aiškiai suformuluotos. Įstatymų leidėjas, rengdamas baudžiamosios teisės normas, ne visada atsižvelgia į Administracinių teisės pažeidimų kodekso normas. Be to, nesuformuluoti veikų, laikomų ūkiniais ar finansiniais nusikaltimais, kriminalizavimo ir dekriminalizavimo kriterijai.

Baudžiamoji atsakomybė už ūkininkavimo tvarkos ir finansinius nusikaltimus yra numatyta Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau BK) Ypatingosios dalies penkioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose. Antai BK penkioliktajame skirsnyje yra 20 straipsnių, reglamentuojančių baudžiamąją atsakomybę už įvairias nusikalstamas veikas ūkininkavimo srityje. BK šešioliktajame skirsnyje atsakomybę už finansinius nusikaltimus numato 13 straipsnių.

Tačiau įvairiais Lietuvos valstybės raidos etapais atsakomybė už tokio pobūdžio nusikaltimus buvo reglamentuojama gana skirtingai. Tai lėmė įvairios politinės, ekonominės, socialinės ir ideologinės priežastys. Bene didžiausią įtaką veikų, kuriomis kėsinama į ūkio bei finansų sistemas, kriminalizavimui ir dekriminalizavimui turėjo mūsų valstybės ekonominės politikos pokyčiai. Būtent įstatymų, reglamentuojančių atsakomybę už ūkininkavimo tvarkos ir finansinius nusikaltimus, raidos analizė leistų panagrinėti dabar egzistuojančių ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų sudėčių nustatymo priežastis ir jų tobulinimo galimybes, padėtų išvengti klaidų numatant atsakomybę už tokio pobūdžio nusikaltimus bei juos kvalifikuojant. Todėl prieš pradėdami nagrinėti ūkininkavimo tvarkos ir finansinius nusikalti-

mus pagal dabar galiojantį BK trumpai apžvelgsime šiuos nusikaltimus istoriniu aspektu.

Pirmosios Lietuvos Respublikos (1918-1940 m.) galiojančiame baudžiamajame statute (toliau Statutas) nėra bendro skyriaus, kuriame būtų numatyta baudžiamoji atsakomybė tik už ūkininkavimo tvarkos arba finansinius nusikaltimus. Normos, reglamentuojančios atsakomybę už ūkininkavimo tvarkos nusikaltimus (taip kaip šiuos nusikaltimus mes suprantame dabar), numatytos trijuose Statuto skyriuose: XV skyriuje – “Nusižengimai spaudos priežiūros įstatymams”, XVI skyriuje – “Nusižengimai verslų ir prekybos priežiūros įstatymams” ir XXXIV skyriuje – “Bankrutavimas, lupikavimas ir kiti baustini nusižengimai, daromi dėl turto”. Baudžiamoji atsakomybė už finansinius nusikaltimus iš dalies numatyta Statuto XVI skyriuje “Nusižengimai verslų ir prekybos priežiūros įstatymams” bei XX skyriuje “Netikrųjų pinigų, vertybės popierių ir ženklų dirbimas”.

XV skyriuje – “Nusižengimai spaudos priežiūros įstatymams” – įstatymų leidėjas nustatė atsakomybę už įvairias veikas, kuriomis pažeidžiama spaustuvių, knygų parduotuvių, skaityklų steigimo tvarka bei leidinių platinimo ir pardavimo taisyklės. Antai pagal Statuto 292 straipsnį buvo baudžiamas tas, “kas nusižengė įsteigęs arba laikęs spaustuve, nors tik vienu spaustuvu, neturėdamas įstatymo nustatyto leidimo”, pagal 296 straipsnį – tas, “kas nusižengė įsteigęs knygų krautuvę arba skaityklą arba prekiaavęs spaudiniais, neturėdamas įstatymu arba privalomuoju nutarimu nustatyto leidimo”. Šiame skyriuje yra normų, kuriomis siekiama apsaugoti ir Bažnyčios interesus. Pavyzdžiui, Statuto 301 straipsnyje reglamentuojama atsakomybė už “atskaluonių maldos knygų” gaminimą, pardavimą arba laikymą turint tikslą parduoti. Šiame skyriuje nemažai dėmesio skiriama ir normoms, nustatančioms atsakomybę už cenzūros uždraustų spaudinių, literatūros, muzikos arba kitų meno kūrinių platinimą, taip pat už šių kūrinių platinimą be cenzūros.

Bene daugiausia normų, ginančių Lietuvos ūkio sistemą nuo nusikalstamų kėsinių, numatyta Statuto XVI skyriuje – “nusižengimai verslų ir prekybos priežiūros įstatymams”. Jame yra maždaug 43 straipsniai, reglamentuojantys baudžiamąją atsakomybę už įvairias nusikalstamas veikas ūkininkavimo srityje. Kituose šio skyriaus straipsniuose numatyta atsakomybė už veikas, kurias galima būtų priskirti finansiniams nusikaltimams. Tai neteisėtas loterijos bilietų platinimas, mokesčių ir rinkliavų vengimas, neteisėtos banko operacijos ir pan. (iš viso apie 12 straipsnių).

Visų pirma juose numatyta atsakomybė už įmonės, besiverčiančios komercine ar ūkine veikla, steigimą pažeidžiant nustatytą tvarką. Jau pirmajame šio skyriaus straipsnyje (310) nurodoma, kad baudžiamas tas, “kas nusižengė įsteigęs arba ėmęs steigti gamyklą, fabriką, vaistinę arba kurią kitą verslo arba prekybos įmonę, negavęs reikiamo leidimo”. Tai buvo bendra norma, draudžianti neteisėtai įsteigti bet kokią įmonę. Vėliau įstatymų leidėjas šią normą konkretizavo ir numatė atsakomybę už kai kurių tam tikros rūšies įmonių steigimo tvarkos pažeidimus.

Šiame skyriuje nemažai normų, nustatančių atsakomybę už prekybos taisyklių pažeidimus. Bene išsamiausiai reglamentuojama atsakomybė už alkoholinių gėrimų pardavimo tvarkos pažeidimus. Šiam tikslui skirti net trys Statuto straipsniai: 315, 316 ir 317. Numatyta atsakomybė ir už prekybos miltais, salyklu, javais, linais, kortomis, auksiniais ir sidabriniais dirbiniais taisyklių pažeidimus. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į gana didelę to meto Bažnyčios įtaką valstybės ir visuomenės gyvenimui, atskiruose šio skyriaus straipsniuose numatyta atsakomybė už religinėms apeigoms reikalingų reikmenų gamybos ir prekybos tvarkos pažeidimus.

Kituose šio skyriaus straipsniuose numatyta atsakomybė už veikas, kuriomis kėsinama į sąžiningo ūkininkavimo principus: už pirkėjų apgaulinimą sveriant ir matuojant (363 str.), klaidingos informacijos apie įmonę ir prekes skleidimą (363¹, 363², 363³), neteisėtą kitos įmonės arba prekės ženklo naudojimą (363⁴), įmonės tarnautojo papirkimą (363⁵ str.), verslo paslapties išdavimą (363⁶ str.) ir pan.

Ūkininkavimo tvarkos nusikaltimams galima priskirti ir kai kurias nusikaltimo sudėtis, numatytas Statuto XXXIV skyriuje – “Bankrutavimas, lupikavimas ir kiti baustini nusižengimai, daromi dėl turto”. Tai nusikaltimo sudėtys, susijusios su tyčiniu bankrotu ir paskolų išdavimu prašant pernelyg didelių palūkanų (lupikavimas).

Kaip jau minėjau, Statuto XX skyriuje numatyta baudžiamoji atsakomybė už finansinius nusikaltimus, susijusius su pinigų arba vertybinių popierių padirbimu. Šiame skyriuje yra net 10 straipsnių, numatančių atsakomybę už įvairias veikas gaminant bei realizuojant netikrus pinigus arba vertybinius popierius. Pažymėtina, kad dabar atsakomybę už tokią veiką numato tik vienas galiojančio BK straipsnis – 327-asis.

Apibendrinus šio laikotarpio baudžiamuosius įstatymus, galima daryti išvadą, kad atsakomybė už ūkininkavimo tvarkos ir finansinius nusikaltimus reglamentuota gana išsamiai, nors atskirų skirsnių, skirtų vien ūkininkavimo tvarkos ir finansiniais nusikaltimams, Statute nėra. Atskirais atvejais ši atsakomybė nustatyta per daug smulkmeniškai, o kai kurias veikas vargu ar apskritai buvo tikslinga priskirti nusikaltimams. Be to, beveik už visas minėtas veikas įstatymų leidėjas numatė su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes - baudą arba areštą. Pagal to meto įstatymus areštas trukdavo nuo vienos dienos iki šešių mėnesių. Šios bendros taisyklės išimtis – Statuto XX ir XXXIV skyriuose numatytos nusikalstamos veiklos, už kurias nustatytos ilgalaikio laisvės atėmimo bausmės.

Okupuotoje Lietuvoje 1961 metais buvo priimtas Baudžiamasis kodeksas, kuriame yra atskiras šeštasis skirsnis – “Ūkiniai nusikaltimai”. Tuometinė socialistinė, komandinė-planinė ūkio sistema iš esmės lėmė ir šio skirsnio normų turinį bei paskirtį. Pagrindinė šių normų paskirtis – apsaugoti tada buvusią socialistinę ūkio sistemą, neleisti plėtotis privačioms ūkininkavimo formoms. Baiminantis, kad rinkos ekonomika pagrįsta ūkio sistema gali pasirodyti pranašesnė už socialistinę ūkio sistemą, pagrįstą komandiniais, administraciniais metodais, šio BK šeštajame skirsnyje buvo numatyta nemažai normų, tiesiogiai draudžiančių ir ribojančių privačių įmonių steigimą, asmenų vertimąsi privačiu verslu, t.y. bet kokią privačią iniciatyvą. Antai 161 straipsnyje numatyta baudžiamoji atsakomybė už vertimąsi privačios įmonės veikla ir komerciniu tarpininkavimu, 162 straipsnyje – už vertimąsi uždraustu verslu. Už šiuos nusikaltimus numatytos gana griežtos bausmės. Pavyzdžiui, asmuo, kuriam jo įmonės veikla arba komercinis tarpininkavimas davė didelį pelną, galėjo būti nubaustas laisvės atėmimu iki dešimties metų su turto konfiskavimu.

Šiame skirsnyje taip pat yra normų, būdingų tik valstybėms, kurių ekonomika grindžiama komandine-planine ūkininkavimo sistema: prirašinėjimai ir kiti atsakomybės dėl planų vykdymo iškraipymai (159 str.), spekuliacija (164 str.) ir pan. Tokie reiškiniai kaip spekuliacija nėra būdingi valstybėms, kurių ūkio sistema grindžiama rinkos ekonomika.

Tačiau teisingumo dėlei reikia pasakyti, kad šeštajame skirsnyje numatyta atsakomybė ir už veikas, kuriomis iš tiesų pažeidžiami vartotojų arba gamintojų interesai. Pavyzdžiui, už nestandartiškos arba prastos produkcijos gamybą (156 str.), piliečių apgaudinėjimą (160 str.), neteisėtą naudojimąsi prekių ženklais (166 str.) ir pan.

Be to, šiame skirsnyje nurodytos ir kitos nusikaltimo sudėtys, kurias vargu ar galima būtų priskirti ūkiniams nusikaltimams. Pavyzdžiui, pasėlių arba sodinių nuganymas, sužalojimas arba sunaikinimas (165 str.), tyčinis melioracijos įrenginių sužalojimas (176 str.), neteisėtas medžiojimas (173 str.), neteisėtas miško kirtimas (172 str.) ir kai kurie kiti nusikaltimai.

Šeštojo skirsnio turinys ir paskirtis beveik nesikeitė iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais. Gal tik reikėtų paminėti, kad 1985 metais pradėta liberalizuoti ekonomika, kai kurie nauji ekonomikos teisės aktai (pvz., 1986 m. priimtas Individualios darbinės veiklos įstatymas) jau sudarė tam tikras prielaidas privačiai verslininkystei plėtoti.

Atkūrus Lietuvos valstybės nepriklausomybę, kilo būtinybė pertvarkyti ne tik politinę, bet ir ekonominę šalies sistemą. Reikėjo pereiti iš komandinės-planinės ūkininkavimo sistemos į rinkos ekonomiką, grindžiamą laisvo, decentralizuoto ūkininkavimo principais. Visa tai lėmė naujus ekonominius santykius. Priimant įstatymus, kitus norminius teisės aktus, buvo kuriama teisinė naujų ekonominių santykių reglamentavimo bazė. Turėjo būti iš naujo įvertinta ir baudžiamojo įstatymo įtaka ekonominių santykių reguliavimui. Reikėjo atsižvelgti į tai, kad, viena vertus, svarbiausias uždavinys pereinant į rinkos ekonomiką yra normalių sąlygų privačiam verslui sudarymas, kita vertus, – visa nekontroliuojama ir neribojama privačia verslininkyste grindžiama ūkininkavimo sistema gali kelti pavojų visuomenės saugumui, valdymo tvarkai ir net žmonių sveikatai. Todėl baudžiamosios teisės normoje turėtų būti suderinti šie du aspektai.

Tačiau šio laikotarpio pradžioje baudžiamieji įstatymai atsiliko nuo ekonomikos ir kitų įstatymų, įtvirtinančių pagrindines rinkos ekonomikos nuostatas, o kai kurie iš jų net joms prieštaravo. Antai nors jau 1990 metų pradžioje privačių įmonių, akcinių bendrovių kūrimas buvo ne tik nedraudžiamas, bet ir skatinamas (priimtas Įmonių įstatymas ir pan.), BK 161 straipsnis, numatantis baudžiamąją atsakomybę už vertimąsi privačios įmonės veikla arba komerciniu tarpininkavimu, galiojo iki 1991 metų pabaigos, o 164 straipsnis, reglamentuojantis atsakomybę už spekuliaciją, – net iki 1993 metų birželio. Pirmą kartą šis skirsnis iš esmės pakeistas ir papildytas 1993 m. sausio 28 d. Lietuvos Respublikos įstatymu “Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo, baudžiamojo proceso ir administracinių teisės pažeidimų kodeksų pakeitimo ir papildymo”. Šiuo įstatymu BK šeštasis skirsnis buvo papildytas naujais straipsniais, reglamentuojančiais atsakomybę už aplaidų ir apgaulingą apskaitų tvarkymą, neteisėtą įmonės veiklą, neteisėtas finansines operacijas, falsifikuotų prekių gaminimą, pardavimą arba laikymą, neteisingų duomenų apie pajamas pateikimą. Tačiau iš esmės atsakomybės už ūkinius nusikaltimus reglamentavimas BK buvo pakeistas 1994 m. liepos 19 d. įstatymu “Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo, pataisos darbų ir baudžiamojo proceso kodeksų pakeitimo ir papildymo”. Šiuo įstatymu BK šeštasis skirsnis buvo pripažintas netekusiu galios, o BK papildytas naujais skirsniais: penkioliktuju – “Nusikaltimai ūkininkavimo tvarkai”, šešioliktuju – “Nusikaltimai finansams”.

Šiuose dviejuose skirsniuose gana išsamiai, atsižvelgiant į mūsų valstybės ir visuomenės, pereinančios prie rinkos ekonomikos, poreikius, buvo suformuluota baudžiamoji atsakomybė už ūkininkavimo tvarkos ir finansinius nusikaltimus. Kuriant šių skirsnių normas, buvo remiamasi ir užsienio šalių, turinčių senas liberalios ekonomikos tradicijas, patirtimi. Tačiau ir šių normų taikymo praktika, ir kruopšti kai kurių nusikaltimo sudėčių analizė leidžia teigti, kad kyla tam tikrų ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų kvalifikavimo problemų. Kai kurias šių problemų norėčiau aptarti ir pasiūlyti, kaip jas spręsti.

Visų pirma, konstatuojant kai kurias tokio pobūdžio nusikaltimų sudėtis, nebuvo atsižvelgta į tai, kad už tam tikrus pažeidimus šioje srityje jau yra numatyta administracinė atsakomybė Lietuvos Respublikos administracinių teisių pažeidimų kodekse (toliau ATPK). Kitais žodžiais tariant, nebuvo suderintos BK ir ATPK normos. Visa tai lėmė identiškų normų nustatymą ir BK, ir ATPK. Antai tiek pagal BK 306 straipsnio 2 dalį, tiek pagal ATPK 173 str. baudžiamas vertimasis uždrausta komercine veikla. Tiek BK, tiek ATPK numatyta atsakomybė už piliečių apgaudinėjimą, operacijų užsienio valiuta tvarkos pažeidimus. Savaime suprantama, kyla klausimas: asmuo, padaręs tokią veiką, traukiamas administracinėn ar baudžiamon atsakomybėn? Iš pirmo žvilgsnio atrodytų, kad atsakymas į šį klausimą pateiktas ATPK 9 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią “administracinė atsakomybė už ATPK numatytus teisės pažeidimus atsiranda, jeigu savo pobūdžiu šie pažeidimai pagal galiojančius įstatymus neužtraukia baudžiamosios atsakomybės”.

Taigi išeitų, kad tais atvejais, kai už analogiškas veikas yra numatyta tiek administracinė, tiek baudžiamoji atsakomybė, prioritetas teikiamas BK normai. Tačiau vargu ar šią ATPK nuostatą galima aiškinti vienareikšmiškai.

Visų pirma reikia turėti omeny, kad dar nuo Senovės Romos laikų teisėje vadovaujama principu, jog visi abejotini klausimai yra sprendžiami kaltinamojo naudai. Taigi kalbamuoju atveju tai reikštų pirmenybės ATPK normai teikimą. Be to, nereikia užmiršti, kad kriminalinė bausmė yra *ultima ratic* (paskutinė priemonė). Ir prieš taikant baudžiamojo poveikio priemones turi būti išnaudotos visos kitos valstybės prievartos priemonės. Todėl manyčiau, kad esant tapačioms ATPK ir BK normoms prioritetas turi būti teikiamas administracinei atsakomybei.

Kad būtų išspręsta ši problema, reikia, konstatuojant ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų sudėtis, atsižvelgti į konkrečius požymius, kurie leistų atskirti nusikaltimą nuo administracinio teisės pažeidimo. Manau, kad administracinis teisės pažeidimas ir nusikaltimas turi būti skiriami pagal veikos mastą, padarinius bei kitas aplinkybes, smarkiai didinantis šias veikas, o ne pagal nusikaltėlio pavojingumą. Nors šiuo metu BK dar yra normų, kuriose baudžiamosios atsakomybės nustatymas siejamas su administracine prejudicija. Vargu ar pakartotinis veikos padarymas gali lemti kokybinį tos veikos pakeitimą (pvz., tapimą

nusikaltimu). Tai gali turėti įtakos baudmės individualizavimui tik administracinės arba baudžiamosios atsakomybės atveju.

Tam tikrų sunkumų kvalifikuojant ūkininkavimo tvarkos bei finansinius nusikaltimus ke-
lia ir tai, kad šių nusikaltimų sudėtyje yra nemažai vadinamųjų vertinamųjų požymių: stambus
mastas, didelis prekių kiekis, didelė žala, sunkūs materialiniai padariniai, didelė turtinė žala ir
panašiai. Tokių straipsnių, kuriuose įstatymo leidėjas panaudoja vertinamuosius požymius,
BK 15 ir 16 skirsniuose yra beveik 20. Vargu ar pateisinamas toks vertinamųjų požymių
gausumas ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų sudėtyse. Tai labai pasunkina šių
nusikaltimų kvalifikavimą. Asmeniui, kvalifikuojančiam šiuos nusikaltimus, visiškai neaišku,
kokiais kriterijais remtis atskleidžiant vieno ar kito vertinamojo požymio turinį. Pavyzdžiui, ką
reiškia falsifikuotų prekių gaminimas dideliais kiekiais arba stambiu mastu (BK 309 str. 2
dalis), piktnaudžiavimo pasitikėjimu komercinėje, ūkinėje ar profesinėje veikloje žala (BK 321
str.) ir pan.? Visa tai paliekama nusikaltimą kvalifikuojančio asmens teisinei sąmonei. Tačiau
tuos pačius dalykus atskiri asmenys gali traktuoti skirtingai. Todėl manyčiau, kad šie
vertinimo požymiai turi būti formalizuoti baudžiamajame įstatyme – numatyti konkretūs jų
nustatymo kriterijai. Kodėl galime paaiškinti, ką reiškia stambaus masto kontrabanda arba
netikrų prekių banderolių gaminimas dideliu kiekiu, bet nemokame paaiškinti stambaus
mastu, didelio kiekio sąvokos, kai kalbame apie suklastotų prekių, pinigų, pašto ženklų,
važiavimo bilietų gaminimą. Kai kuriuos vertinamuosius požymius, apibendrinamas bylas,
turėtų įvardyti ir Aukščiausiojo Teismo senatas.

Ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų kvalifikavimą sunkina ir tai, kad nemažai
normų, reglamentuojančių atsakomybę už šiuos nusikaltimus, yra blanketinio pobūdžio.
Įstatymo leidėjas BK straipsnio pozicijoje įvardija tik veikos požymius, o šių požymių turinys
atskleidžiamas kitose, dažniausiai ekonominio arba finansinio pobūdžio teisės aktuose. Blo-
giausia, kad tai ne tik įstatymų, bet ir Vyriausybės nutarimų, ministerijų, kitų dažnai keičiamų
valstybės institucijų norminių aktų trūkumas, labai komplikuojantis ūkininkavimo tvarkos ir
finansinių nusikaltimų kvalifikavimą. Pareigūnui, tiriančiam arba nagrinėjančiam tokią bylą,
jau vien tik teisinių žinių nepakanka. Jam dar reikia išmanyti ir kitus su ekonomika arba
valstybės finansų sistema susijusius klausimus. Be to, kai kurių konstatuojamų blanketinių
normų turinys ne visai atitinka kitų ekonomikos, finansų, mokesčių įstatymų nuostatus. Antai
BK 308 str. atsakomybė numatyta tik už neteisėtą kitos įmonės prekės ženklo naudojimą,
nors specialus įstatymas reglamentuoja ne tik prekių, bet ir paslaugų ženklų naudojimo
tvarką. Tokių ir panašių atvejų yra ir daugiau.

Taigi, siekiant užtikrinti teisingą ūkininkavimo tvarkos ir finansinių nusikaltimų kvalifika-
vimą, visų pirma reikia stengtis kiek galima aiškiau, suderinus su kitais teisės aktais, įvardyti
šių nusikaltimų sudėtis. Aišku, šių sudėčių įvardijimas ir apskritai veikų, laikomų ūkininkavimo
tvarkos bei finansiniais nusikaltimais, kriminalizavimas turi būti grindžiamas konkrečiais,
moksliškai pamatuotais kriterijais. Tačiau tai jau kitas temos klausimas.

□□□

The Problems of Qualification of Crimes Against Economic and Financial Management

A. Abramavičius Dr., Assoc. Prof.

Vilnius University, Lithuania

SUMMARY

The article addresses a range of problems relating to qualifying crimes against economic and financial management. The analysis of the said issues starts with a brief overview of the development of Lithuania's legislation regulating criminal responsibility for crimes against economic and financial management, as well as preconditions for adopting currently existing laws. Further, the article deals with specific aspects of the qualification of crimes against economic and financial management such as separation of crimes from administrative offences, disclosing the content of qualifying characteristics, blanket nature of norms, etc.

The author maintains that one of the main reasons leading to problems of qualification is the absence in certain cases of a clear-cut content of legal provisions. While working out the norms of criminal law, the legislator sometimes take no regard of the existing legal provisions in Administrative Law. In addition, there are no well-formulated and clear criminalisation and decriminalisation criteria of the activities qualified as crimes against economic and financial management.

